

ЖИТИЕ НА ПРЕПОДОБНИЯ НАШ ОТЕЦ ВИСАРИОН

Великият измежду нашите отци Висарион бил роден и възпитан в Египет. От младини той възлюбил Бога и светлината на Божията благодат възсияла в неговото сърце. Той пазел себе си чист от всяка греховна сквернота, стараейки се да не опорочи духовната одежда, в която се облякъл в светото Кръщение.

Свети Висарион предприел пътешествие до светите места в Йерусалим. Тук той видял преподобни Герасим, който прекарвал постнически и пустиннически живот при река Йордан и на когото служел един лъв. Видял също и много други подвижници, живеещи там в различни места и които впоследствие просияли със своите добродетели. Беседвайки с тях, свети Висарион получил голяма полза за своята душа.

Когато се върнал в отечеството си, Висарион намерил духовен отец в лицето на Исидор Пелусиотски. Като идвал често при него, той се поучавал в добродетелта и се поощрявал към строг живот. Накрая, след като раздал на бедните и на манастирите оставеното му от неговите родители имущество, Висарион се отрекъл от света и приел монашеско пострижение.

Като се уединил в пустинно място, Висарион приел върху себе си обета на безмълвието. Изнурявайки себе си с многочислени трудове и умъртвявайки плътта си с постнически подвизи, той, бидейки в плът, станал подобен на безплътните ангели. Неговият пост бил безпримерен: понякога по цяла седмица не вкусвал нищо, а понякога не приемал храна и пиене в продължение на 40 дни. Веднъж, като застанал на едно открито място, обрасло с тръни, той въздигнал

ЖИТИЯ НА СВЕТИИТЕ

към небето ръцете и очите си, а също обърнал и ума си към него и така прекарал 40 дни и нощи в молитва, стоейки неподвижно. В продължение на тези четиридесет дена той не се помръднал от мястото си, нищо не вкусил, не казал нищо никому, не бил оборен от дрямка, не изпаднал в изнемога от естествена слабост, за нищо земно не помислил с ума си, но целият – подобно на безплътните – бил устремил своите духовни очи към Бога. Затова и светият бил сподобен от Бога с голяма благодат: Бог му дал дара на чудотворството, така че той се уподобил на древните свети пророци. Така той станал подобен на Мойсей: както Мойсей някога в древност чрез посочената му от Бога дървена тояга превърнал горчивата вода в пустинята в сладка, за да напои жадния Израил, така и преподобни Висарион с молитвата си и с кръстния знак направил сладка солената морска вода, за да напои изнемогващия от жажда свой ученик. Това станало така: веднъж, когато светият и неговият ученик ходели по пустинния морски бряг, ученикът се изнурил от силния пек и като почувствал голяма жажда, казал на преподобния:

– Отче, много съм жаден.

Преподобният, след като се помолил и осенил с кръстния знак морето, казал:

– В името на Господа, вземи и пий.

Ученикът почерпил вода от морето в един малък съд, който носел със себе си. Като отпил от водата, тя му се сторила много сладка и прохладна, като да е почерпана от извор. След като се напил достатъчно и се разхладил, ученикът налял още вода в съда за път. Старецът забелязал това и казал на ученика:

– Защо напълни съда с вода?

Ученикът отвърнал:

– Прости ме, отче! Взех вода, за да не се измъчвам отново от жажда.

А старецът казал:

ЖИТИЯ НА СВЕТИИТЕ

– Бог, Който присъства на това място, присъства и на всяко друго, както тук, така и на всяко друго място Той може да даде вода на жадния.

А името на този ученик било Дула.

Преподобни Висарион се уподобил и на Иисус Навин: както той, при победната битка с амореите, спрял движението на слънцето; така направил и този Божий угодник. Когато веднъж отивал заедно с ученика си при един старец, слънцето вече започнало да клони на запад, а оставало още много път. Тогава старецът се обърнал към Бога с молитва:

– Моля Те, Господи, заповядай на слънцето да спре, докато не пристигна при Твоя раб!

И така и станало: слънцето не залязло дотогава, докато преподобният не пристигнал при стареца.

Свети Висарион се уподобил и на Божия пророк Илия. Както по време на суша той направил да се излее от небето обилен дъжд, така неведнъж и два пъти направил и преподобният.

Светият се уподобил и на пророк Елисей: както той, като разделил водата с дрехата на Илия, преминал река Йордан, така и преподобният със своята молитва превръщал водата в път и минавал по нея. Той преминал като по сухо река Нил и така преминавал всички реки, които срещал по пътя си.

Веднъж, когато преподобният бил в скита, в храма довели един бесноват човек. Започнали да извършват молитви за него в църквата, за да се избави от нечистия дух. Но бесът все не излизал от него, тъй като бил много зъл и свиреп.

Клириците започнали да се питат:

– Какво да правим с този бесноват?

А някои казали:

– Никой не може да изгони този бяс освен отец Висарион. Но ако ние го помолим за това, той няма да дойде в храма. Затова да направим така: на следващия ден сутринта той ще дойде в храма пръв, но ние

ЖИТИЯ НА СВЕТИИТЕ

ще дойдем още по-рано от него и ще сложим бесноватия да седне на неговото място, а след това ще кажем на стареца: „Събуди спящия.“

Клириците така и направили.

Когато преподобният влязъл в храма, забелязал този човек, който седял на неговото място. Като не желал да го прогони оттук, той застанал близо до него. Щом започнало да се чете църковното правило, клириците казали на стареца:

– Отче, разбуди спящия.

Висарион, като се приближил до човека, го побутнал и казал:

– Стани и си иди оттук.

И бесът, изгонен от думата на светия, веднага излязъл от болния. Човекът се изправил и започнал да благодари на Бога за това, че го е избавил от беснуването. И оттогава той бил напълно здрав.

По такъв начин клириците подтикнали светия да извърши чудото и да изгони беса, тъй като този преподобен отец не желал да извършва чудеса явно, за да не бъде прославен от хората. Бидейки смирен и смятайки себе си за грешен, той бягал от човешките похвали.

Случило се, че един брат от скита паднал в някакво прегрешение, поради което свещеникът му заповядал да излезе от храма, като недостоеен да бъде заедно с братята. Тогава и преподобни Висарион излязъл заедно със съгрешилия, като казал:

– И аз съм грешен.

Такова било смирението на светия.

Неговите ученици съобщават за него, че той в продължение на 40 години не бил лягал върху постеля, за да откъхне. Той си позволявал да дремне само за малко, стоейки или седейки. Преподобният често увещавал своите ученици да бодърстват и всякак да се пазят от вражеските изкушения.

Той казвал:

– Монахът трябва да бъде целият като око, подобно на херувимите и серафимите. И ако някой живее мирно, без да има изкушения, той

ЖИТИЯ НА СВЕТИИТЕ

още повече трябва да бодърства и да смирява себе си пред Бога, за да не би някак да се възгордее и да падне в някое още по-голямо съгрешение. Защото, поради гордостта, мнозина са падали в борба с дявола. Понякога Бог поради нашата немощ не ни изпраща изпитания, за да не погинем съвсем.

По живота си този свят отец бил подобен на небесна птица, защото не придобил нищо земно, нямал нито своя килия, нито каквото и да е убежище. Той се скитал из пустинята, преминавайки от място на място. Ходел по планините и горите подобно на заблудил се пътник. Никак не се грижел за телесните си нужди; не се грижел нито за храната си, нито за облеклото си. Върху тялото си носел само бедно облекло, което едва прикривало голотата му. Без да обръща внимание на това, че през деня го изгарял слънчевият зной, а през нощта бил нападан от студа, той рядко влизал под някакъв подслон. Бродел по планините, като птица, търсейки уединение, въздигайки ума си към Единия Бог и утвърждавайки своята мисъл единствено и само в Него. Сълзите постоянно извирали от очите му, чести въздишки се чували от дълбините на неговото сърце и всички дни на своя живот той прекарвал в сълзи, всякога плачейки и ридаейки. Достигнал до дълбока старост, той се преставил във вечния живот и преминал от плача във вечното веселие, заедно с всички светии, в Христа Иисуса, нашия Господ, на Когото се отдава слава во веки. Амин.

© Жития на светии, преведени на български език от църковно-славянския текст на Чети-минеите ("Четъи-Минеи") на св. Димитрий Ростовски.